



СИЛАБУС
навчальної дисципліни

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ПРАВА, ФІЛОСОФІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної
програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

Викладач

Контакти

бакалавр
01 Освіта/Педагогіка
014 «Середня освіта (Історія)»
«Середня освіта (Історія)»

3
4 рік, VII семестр
вибірковий

згідно з розкладом
українська
щопонеділка 12.00–13.00 (210 кабінет, з
можливістю дистанційної роботи на
платформах ZOOM та Google-class).
кандидат юридичних наук, доцент
Лазаренко Алла Миколаївна
E-mail: Alla_Apanasenko@ukr.net

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Кримінальне право як галузь у системі права відображає політику держави у сфері боротьби зі злочинністю. Воно базується на положеннях Конституції України й безпосередньо впливає на становлення та розвиток таких галузей права, як кримінально-процесуальне та кримінально-виконавче, тісно взаємодіє з цивільним, трудовим, адміністративним та іншими галузями права, а також із криминологією, криміналістикою, судовою медициною, судовою психіатрією, юридичною психологією.

Кримінальне право як фундаментальна навчальна дисципліна і наука спонукає студента до творчого опанування не тільки лекційного матеріалу, а й матеріалів підручників та іншої кримінально-правової літератури; до самовиховання та набуття навичок наукового дискутування з проблемних питань: доказово й аргументовано, з теоретичним і практичним обґрунтуванням, урахуванням зарубіжного досвіду.

Після завершення вивчення дисципліни «Кримінальне право» студенти можуть вільно оперувати основними поняттями з кримінального права: розуміти сутність

кримінального правопорушення, його складових (кримінального проступку, злочину), досліджувати особливості стадій вчинення кримінальних правопорушення, співучасті, множинності, обставин, що виключають злочинність, знати специфіку окремих видів кримінальних правопорушень. Студенти також можуть використовувати практичні навички при вирішенні конкретних життєвих ситуацій, складанні документів тощо у майбутній професійній діяльності.

Предмет дисципліни «Кримінальне право» охоплює коло теоретичних і практичних проблем, які існують під час встановлення ознак кримінального правопорушення, кваліфікації кримінальних правопорушень, притягненні та звільненні від кримінальної відповідальності тощо.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 01.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 03.	Здатність активно вчитися впродовж життя й оволодівати інноваційними стратегіями навчання.
ЗК 04.	Здатність виявляти ініціативу, підприємливість, генерувати нові ідеї, визначати та розв'язувати проблеми.
ЗК 08.	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
ФК 10.	Здатність до абстрактного мислення, пошуку, оброблення, аналізу та синтезу інформації з різних джерел.

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах та узгоджена з примірною структурою змісту навчального курсу, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗМІСТ КУРСУ Тематичний план

№	Назва теми	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		Всього годин	Лекції	Практичні заняття	самостійна	Всього годин	лекції	практична	самостійна
Змістовний модуль 1. Загальна частина кримінального права.									

1	Поняття і система кримінального права. Закон про кримінальну відповідальність та його тлумачення. Поняття, ознаки, склад, класифікація кримінального правопорушення. Кримінальна відповідальність та її підстави.	5	1	1	3	8			8
2	Об'єкт, об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення. Суб'єкт, суб'єктивна сторона кримінального правопорушення	6	2	1	3	5	1	1	3
3	Стадії кримінального правопорушення. Співучасть у кримінальному правопорушенні. Причетність до кримінального правопорушення.	6	2	1	3	5	1	1	3
4	Повторність, сукупність і рецидив кримінальних правопорушень та кримінально-правова характеристика. Обставини, що виключають злочинність діяння: поняття та види.	7	1	1	5	5	1		4
5	Поняття, ознаки, значення та класифікація покарань. Засади призначення покарань.	6	1	1	4	7			7
Всього за змістовний модуль 1		30	7	5	18	30	3	2	25
Змістовний модуль 2. Особлива частина кримінального права: кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи, проти волі, честі та гідності особи та проти статевої свободи та статевої недоторканості. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, проти власності.									
6	Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. Кримінальні	15	2	1	12	12	1	1	10

	правопорушення проти волі, честі та гідності особи. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості								
7	Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Поняття, види та загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти власності.	15	2	1	12	18	1		17
Всього за змістовний модуль 2		30	4	2	24	30	2	1	27
Змістовний модуль 3. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, проти докiлля. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки, проти громадського порядку та моральності. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, проти правосуддя. Військові кримінальні правопорушення. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.									
8	Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності. Кримінальні правопорушення проти докiлля	10	1	1	8	10			10
9	Кримінально-правова характеристика і види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності,	10	2	1	7	10	1		9

	пов'язаної з наданням публічних послуг.								
10	Поняття і загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення). Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.	10	2	1	7	10		1	9
Всього за змістовний модуль 3		30	5	3	22	30	1	1	28
Разом за курс		90	14	10	66	90	6	4	80

Тематика практичних занять

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Поняття і система кримінального права. Закон про кримінальну відповідальність та його тлумачення. Поняття, ознаки, склад, класифікація кримінального правопорушення. Кримінальна відповідальність та її підстави.

План

1. Поняття і система кримінального права. Закон про кримінальну відповідальність та його тлумачення.
2. Поняття, ознаки, склад, класифікація кримінального правопорушення.
3. Кримінальна відповідальність та її підстави.

Тема 2. Об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення.

План

1. Об'єкт кримінального правопорушення: поняття та ознаки
2. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення: поняття та ознаки
3. Суб'єкт кримінального правопорушення: поняття, ознаки, види. Осудність. Неосудність. Обмежена осудність.
4. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення: поняття та ознаки.

Тема 3. Стадії кримінального правопорушення. Співучасть у кримінальному правопорушенні. Причетність до кримінального правопорушення.

План

1. Поняття та види стадій кримінального правопорушення.
2. Готування до кримінального правопорушення.
3. Замах на вчинення кримінального правопорушення: поняття, види та ознаки
4. Поняття, ознаки співучасті
5. Види та форми співучасті

6. Причетність до кримінального правопрошення

Тема 4. Повторність, сукупність і рецидив кримінальних правопорушень та кримінально-правова характеристика. Обставини, що виключають злочинність діяння: поняття та види.

План

1. Поняття та види множинності
2. Поняття та види обставин, що виключають злочинність діяння.
3. Поняття та ознаки необхідної, уявної оборони, крайньої необхідності.

Тема 5. Поняття, ознаки, значення та класифікація покарань. Засади призначення покарань. Поняття та правові наслідки судимості. Погашення та зняття судимості. Підстави кримінальної відповідальності, звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання неповнолітніх

План

1. Поняття, ознаки, значення та класифікація покарань
2. Засади призначення покарань.
3. Поняття та правові наслідки судимості. Погашення та зняття судимості.
4. Підстави кримінальної відповідальності, звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання неповнолітніх

Змістовний модуль 2.

Тема 6. Злочини проти основ національної безпеки. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості

План

1. Кримінально-правова характеристика злочинів проти основ національної безпеки
2. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.
3. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи.
4. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості

Тема 7. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Поняття, види та загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти власності.

План

1. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.
2. Поняття, види та загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти власності.

Змістовний модуль 3.

Тема 8. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності. Кримінальні правопорушення проти довкілля

План

1. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.
2. Кримінальні правопорушення проти довкілля

Тема 9. Кримінально-правова характеристика і види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

План

1. Кримінально-правова характеристика і види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.
2. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.
3. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Тема 10. Поняття і загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення). Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

План

1. Поняття і загальна кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя.
2. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення).
3. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 07.07.2020).
2. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 07.07.2020).
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 07.07.2020).
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон України від 07.12.1984 № 8073-X // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 07.07.2020).
5. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.01.1995 № 6 // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95> (дата звернення: 07.07.2020).

Основна

1. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.
2. Кримінальне право України. Особлива частина: навч. посіб. / А. А. Васильєв, О. О. Житний, Є. О. Гладкова та ін.; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова. Харків: Право, 2020. 656 с.
3. Кримінальне право України. Загальна частина: навч. посіб. / А.М. Ященко, В.Б. Харченко, О.О. Житний та ін.; за заг. ред. О.М. Литвинова. Харків: Право, 2019. 480 с.
4. Кваліфікація злочинів у діяльності Національної поліції України: навч. посіб./за заг. ред. О. М. Литвинова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Константа, 2017. 448 с.
5. Постанови Пленуму Верховного Суду України у справах кримінальної спеціалізації. Харків: Константа, 2018. 320 с.

Допоміжна

1. Панов М. І. Загальні засади кваліфікації злочинів: лекція. Х.: Право, 2016. 104 с.
2. Сотула О. С. Кримінально-правова охорона життя людини у країнах романо-германської правової сім'ї: ретроспектива, компаративістика, моделювання. Х.: Видавець Іванченко І. С., 2015. 429 с.
3. Балабко В. В. Злочини проти життя та здоров'я особи: кримінальна відповідальність медичних працівників: монографія. Запоріжжя: Дніпровський металург, 2017. 287 с.
4. Харь І. О. Суб'єкт злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту. *Юридична наука*. 2017. № 2. С. 99-124.
5. Вереша Р. В. Кримінальна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами (порівняльно-правовий аспект). *Вісник Академії адвокатури України*. 2014 . Т. 11 число 1 (29). С. 53-61.
6. Лазаренко А.М., Остапчук Л.Г. Деякі аспекти застосування медіації в теорії кримінального права Електронне наукове фахове видання "Юридичний науковий електронний журнал", 2021. №1. С.232-234. URL: editor@lsej.org.ua .
7. Харь І. О. Суб'єкт злочину у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення. *Юридична наука*. 2017. № 4. С.41-60.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт МВС України <https://mvs.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Верховного Суду <https://supreme.court.gov.ua/supreme>
5. Інформаційне агентство ЛІГАБізнесІнформ <https://www.liga.net/>
6. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Юридична бібліотека <http://www.pravo.biz.ua/>

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад основ кримінального права тощо;

- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;

- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
 - брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
 - виконати індивідуальне завдання
 - , підготовка якого є обов'язковою умовою допуску до заліку.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 60 балів.

Студент, який не виконав самостійну роботу до заліку не допускається.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці проєктної заявки забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів (денне відділення)

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на лекційному занятті	7	1	7
Робота на практичному занятті	5	10	50
Самостійна робота:	1	23	23
Індивідуальна робота	2	10	20
Залік:			до 100

Розподіл балів (заочне відділення)

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на лекційному занятті	3	10	30
Робота на практичному занятті	2	20	40
Самостійна робота:	1	20	20
Індивідуальна робота	1	10	10
Залік:			до 100